

NHỮNG BÀI HỌC KINH NGHIỆM VỀ PIM Ở VIỆT NAM

(Trình bày tại HỘI THẢO QUỐC GIA LẦN THỨ 2, trong khuôn khổ của dự án **Hỗ trợ Thủy lợi Việt nam (VWRAP) Cr.3880-VN** do WB tài trợ tổ chức tại Đà Nẵng từ ngày 23 – 24 / 12 / 2009).

Nguyễn Xuân Tiệp

*Phó Giám đốc Trung tâm CCWR (VNCOLD)
Nguyên Phó Cục trưởng Cục Thủy lợi (Bộ NN&PTNT)*

PIM ở Việt nam đã trở thành truyền thống thể hiện qua hoạt động của tổ chức cộng đồng ở nông thôn. Nhà nước Việt nam đã có chủ trương về phát triển PIM, có các cơ chế, chính sách về PIM và liên quan..nhằm tạo hành lang pháp lý, khuyến khích thực hiện PIM trên phạm vi cả nước.

Nhiều tổ chức quốc tế (ADB, WB, JICA, AFD..) các tổ chức NGOs ..đã rất quan tâm hỗ trợ thúc đẩy PIM ở Việt nam phát triển . PIM được thực hiện đồng thời với đầu tư xây dựng (nâng cấp, khôi phục..) công trình thủy lợi, nhằm phát huy tối đa hiệu quả của vốn đầu tư

Một số tổ chức quốc tế khi hỗ trợ đầu tư các dự án thủy lợi ở Việt nam đã khẳng định “ *PIM quyết định sự thành công của dự án thủy lợi* “ coi PIM là một yêu cầu phải thực hiện trong khuôn khổ của dự án. Đặc biệt có một số tỉnh đã huy động được nguồn vốn của địa phương để thực IMT, PIM trên địa bàn của mình

Thực hiện chủ trương phát triển PIM, đến nay cả nước đã xây dựng nhiều loại hình tổ chức PIM (HTDN) với qui mô, tên gọi, phương thức hoạt động đa dạng, hiệu quả đạt được ở các mức độ khác nhau, đã phát huy được vai trò của người dân tham gia quản lý khai thác công trình thủy lợi Đặc biệt là sau khi có Nghị định 115 của Chính phủ thì hoạt động của các tổ chức HTDN đã có nhiều biến động đang cần có sự điều chỉnh hợp lý

Gần mười năm hoạt động của tổ chức “mạng lưới PIM Việt nam”. (VNPIM) đã có vai trò của sứ mệnh lịch sử quan trọng, đóng góp đáng kể (về phong trào, xây dựng mô hình, phương pháp luận, năng lực, nhận thức, khung pháp lý....) cho sự nghiệp phát triển PIM của VN. Nhưng để đáp ứng yêu cầu thực tế đặt ra, **vai trò của VNPIM (mạng lưới) đã bị hạn chế và đòi hỏi phải có thêm vai trò tư vấn**, dẫn đến hình thành tổ chức **tư vấn PIM (CPIM)**

Hơn bốn năm thực hiện tư vấn ,CPIM với chức năng tư vấn đã góp phần thúc đẩy phát triển PIM trong một tình thế mới

*HỘI THẢO QUỐC GIA LẦN THỨ 2, trong khuôn khổ của dự án **Hỗ trợ Thủy lợi Việt nam (VWRAP) Cr.3880-VN** do WB tài trợ tổ chức tại Đà Nẵng từ ngày 23 – 24 / 12 / 2009. Mọi người (kể cả đại diện của WB) đều có chung một câu hỏi “ mức độ bền vững của mô hình nhất là mô hình “củng cố” trên cơ sở các hợp tác xã NN hiện có*

Thông qua các báo cáo của đại diện các mô hình HTDN ở Quảng Ninh, Bắc giang chỉ mới được khẳng định “ dự án đã làm sống lại HTXNN “ nhờ được hỗ trợ một khoản tiền từ quỹ Phát triển Xã hội Nhật bản (JSDF). Theo các báo cáo thì nhờ có số tiền đó HTXNN ở đây mới có kinh phí để nạo vét kênh, đảm bảo dẫn nước thông suốt, xây dựng được trụ sở giao dịch....hầu như chưa có sự thay đổi đáng kể nào về mặt tổ chức và phương thức hoạt động (cơ cấu tổ chức, nhân sự, qui chế, điều lệ.., bình quân mỗi thành viên của tổ thủy nông một số HTX chỉ phụ trách diện tích tưới ở mức thấp không quá 10 ha/ người, thủy lợi phí nội đồng mới thu ở mức 1,5 kg/sào.., trong khi đó ở Hà Tĩnh đã bàn bạc thu 5 kg/ sào, Quảng bình có HTX đã thu 500 kg/ ha/năm, bằng mức thu của Nhà nước) nên các HTXNN ở đây đã có những đề nghị : dự án cần có sự hỗ trợ nhiều hơn nữa thì HTXNN mới có vốn cho O&M , đảm bảo tính bền vững

Câu hỏi đặt ra là : HTXNN được thành lập và đã hoạt động từ hàng chục năm nay rồi (khác với đơn vị mới thành lập), là đơn vị làm dịch vụ chắc hẳn trong qua trình hoạt động nhiều năm như vậy không hề lại không nhận ra các tồn tại của mình ? để có các giải pháp khắc phục. Thế nhưng có dự án hỗ trợ HTX mới tồn tại ? , có dự án hỗ trợ thì HTX mới “sống lại ? “(theo như lời của đại biểu HTX nói).

Sau vài năm nữa (sau khi dự án kết thúc, kênh mương bị bồi lấp) ai sẽ tiếp tục hỗ trợ để nạo vét kênh mương, sửa chữa các cơ sở vật chất khác cho HTX (kể cả nhà văn phòng, trang thiết bị đã được dự án hỗ trợ mua sắm hiện nay)

Nhưng nếu không có dự án thì HTXNN sẽ “ chết “ ? Rất nhiều nơi không có dự án hỗ trợ (cho không) thì HTXNN sẽ ra sao ?

Đáng lẽ sự hỗ trợ của dự án chỉ là một yếu tố “kích cầu” để HTX có thêm năng lực vươn lên (nhờ được hỗ trợ tài chính, đào tạo, hướng dẫn, cơ cấu lại tổ chức phù hợp, có người dân tham gia ở tất cả các khâu, các khía cạnh...)

Đánh giá thế nào về sự thành công của dự án ? Đó là câu hỏi không chỉ của cán bộ dự hội thảo mà của cả cán bộ địa phương vùng có dự án . Nguyên nhân gì có xác định được không ? Trong hội thảo nhiều đại biểu (cả đại diện của WB) phần nào cũng đã nhận ra được nguyên nhân nào đó ? ...

Qua chuyện trò, khi được hỏi : “ Mô hình HTXNN trong vùng dự án đã được củng cố, theo báo cáo thì kết quả hoạt động sau khi được củng cố “ rất khả quan”, nhưng liệu có đảm bảo tính bền vững (sống được) và mô hình có thể nhân rộng được không ?”- “ Khó có thể nói được bền vững ! Vì hiện nay Tổ chức và hoạt động của HTXNN vẫn còn rất nhiều tồn tại về nhiều mặt..?.mặt khác hiện tại vẫn chưa có đầy đủ các qui chế ràng buộc quyền và trách nhiệm của các bên (nhất là HTX, người dân), chưa xác định đầy đủ vai trò quản lý nhà nước của chính quyền, cơ quan chuyên ngành, nhất là vai trò của IMC đối với HTXNN (mặc dù HTXNN là khách hàng của IMC)” – Ông Giám đốc IMC Quảng ninh trả lời..

Tuy nhiên mọi người đều trút một hơi “ thờ dài “ và cho rằng tất cả đã “ thành công” !!!

1, Về nhận thức:

Nhận thức là nhân tố quan trọng có liên quan trực tiếp đến các nhân tố khác, quyết định sự thành công của quá trình phát triển PIM. Nhưng nhận thức về PIM đối với nhiều đối tượng, nhưng trong đó có hai nhóm đối tượng cần quan tâm đó là “ **cán bộ** “ (nói đến vai trò lãnh đạo, chỉ đạo, quản lý nhà nước..bao gồm cả dịch vụ ..của Nhà nước) và **người dân** (người hưởng lợi nước tưới trực tiếp từ công trình thủy lợi)

Có ý kiến cho rằng để thực hiện PIM thì đầu tiên người hưởng lợi phải nhận thức đầy đủ về PIM, xuất phát từ các yêu cầu thực tế của chính họ để đưa ra các đề xuất về PIM. Đó là cách tiếp cận mới – dưới lên. Tuy nhiên PIM tồn tại và phát triển bền vững không phải chỉ có “dưới lên trên xuống” theo cách hiểu “hẹp” mà còn chịu tác động từ nhiều bên, nhiều phía (các cấp, các khía cạnh) nhằm đảm bảo các yêu cầu về công bằng, lợi ích, hiệu quả, hiệu lực..

Nhận thức về PIM đối với từng đối tượng hiện tại vẫn còn có những bất cập do nhiều nguyên nhân (có cả trực tiếp và gián tiếp). Tất cả các nguyên nhân phát sinh đều có sự liên quan chặt chẽ với nhau, đặc biệt là có liên quan đến con người (hành động của con người – các đối tượng) Mặt khác nhận thức được tạo nên đều chịu tác động bởi cách tiếp cận, thông qua nhiều hình thức, trong đó có nội dung, phương pháp đào tạo...đáp ứng được yêu cầu của các bên, nhất là yêu cầu của người dân

Trong lĩnh vực PIM có thể phân thành “hai nhóm” nhận thức :

Một là : Các hiểu biết (về PIM):

Các hiểu biết về PIM bao gồm : sự cần thiết của PIM là một trong các yếu tố đảm bảo cho sự nghiệp phát triển nông thôn bền vững, trên cơ sở cần có các hiểu biết về sự tham gia, giao quyền, trách nhiệm của mỗi bên và những lợi ích chủ yếu mà các bên nhận được do PIM đem lại...Các hiểu biết này còn rất hạn chế, thiếu chiều sâu, thậm chí có người (kể cả tư vấn về PIM) nói nhiều đến PIM, nhưng chỉ mới nói theo xu thế hay vì mục tiêu về lợi ích công việc của đơn vị, của chính mình (để có một dự án, có việc làm...) nhưng thật sự chưa hiểu một cách đầy đủ về PIM...để có “tâm huyết”...đã dẫn đến cách tiếp cận về PIM chưa thật phù hợp, làm cho kết quả đạt được về PIM trong một số trường hợp (tất nhiên còn có các yếu tố liên quan khác nữa) không như mong muốn

Hai là : Trách nhiệm

Có nhận thức hiểu biết đầy đủ về PIM thì mới có trách nhiệm với sự nghiệp phát triển PIM bền vững. Nhưng thông qua thực tế thực hiện PIM trên địa bàn cả nước đã cho thấy vai trò và trách nhiệm của các bên trong việc thực hiện PIM còn có “khoảng cách” , có thể xem xét vai trò trách nhiệm của hai đối tượng sau :

+ **Vai trò và trách nhiệm của “Nhà nước”** nói chung, cán bộ các cấp, chuyên ngành (chuyên trách) nói riêng về lĩnh vực PIM còn nhiều bất cập..chưa thực hiện đầy đủ chức năng quản lý nhà nước đã được qui định, trong quá trình qui hoạch, thiết kế, đầu tư, xây dựng, quản lý khai thác công trình thủy lợi, nên đã coi nhẹ sự tham gia của các bên (vai trò của PIM).. do nhiều nguyên nhân, trong

đó có một nguyên nhân quan trọng là **nhận thức về trách nhiệm** chưa đầy đủ, xuất phát từ “lợi ích ?”. Có không ít cán bộ đã cho rằng : “PIM chỉ thành công khi có tiền” xuất phát từ cách tư duy “ Lợi ích gắn với trách nhiệm “ (ngụ ý về “lợi ích riêng”)

PIM đem lại lợi ích lớn cho các bên, nhưng nhiều người (cán bộ nhà nước) thì cho rằng người dân là đối tượng chủ yếu nhận được nhiều lợi ích hơn, nên vấn đề PIM thuộc về trách nhiệm của họ (nông dân)

*Tài chính để thực hiện PIM từ nguồn hỗ trợ của Nhà nước.rất hạn chế và PIM chỉ được đề cập trong các dự án bằng nguồn vốn vay (do nhà tài trợ yêu cầu phải có hợp phần PIM), và nguồn tài chính cho hợp phần PIM chỉ chiếm không quá 1% tổng số vốn đầu tư cho xây dựng hạ tầng thủy lợi (chỉ mới đáp ứng để làm thực nghiệm). Trong khi đó các dự án được đầu tư bằng nguồn vốn trong nước thì hầu hết không có tài chính cho PIM – Một chuyên gia tư vấn của một dự án đầu tư lớn đã quan niệm rằng “ **PIM chỉ là để trang trí cho dự án** “và họ đã không quan tâm đến nội dung PIM khi thực hiện dự án*

Nhà nước đã có chủ trương, cơ chế và chính sách về PIM, thậm chí có sự phân công rành mạch, nhằm gắn trách nhiệm của của các bên liên quan (thuộc nhà nước) để phát triển PIM theo một “lộ trình” đã được thống nhất, nhưng do các bên chưa nhận rõ vai trò và trách nhiệm của mình trong việc thực hiện chức năng quản lý nhà nước đối với PIM nên “ lộ trình” vẫn không thực hiện được

Kênh đã được kiên cố

Sử dụng nước lãng phí mặc dù đã được hướng dẫn

+ Vai trò và trách nhiệm của người hưởng lợi :

Nông dân (người hưởng lợi) thường ý lại sự hỗ trợ của nhà nước do họ chưa nhận rõ lợi ích mà họ nhận được do PIM đem lại nên họ chưa thấy hết trách nhiệm của họ đối với PIM và chính họ mới là người có vai trò quyết định hiệu quả cuối cùng của công trình thủy lợi.. Hiệu quả của công trình thủy lợi chính là những lợi ích của họ. Mặt khác các cơ chế, chính sách chưa có tác động mạnh để khuyến khích người dân nhận rõ trách nhiệm của mình để thực hiện PIM. Trong nhiều

trường hợp người hưởng lợi cho rằng PIM chỉ có thể phát triển trong vùng có dự án đầu tư và họ sẽ tham gia tích cực khi có dự án đầu tư trên địa bàn của họ

Đây cũng là yếu tố bất lợi cho sự nghiệp phát triển PIM

*Tại một vùng thuộc dự án khi bàn đến vấn đề quản lý (thành lập tổ chức dùng nước) thì lãnh đạo chính quyền, nông dân trong vùng đều không hào hứng, thậm chí còn từ chối không muốn tham gia vì thật sự họ chưa nhận rõ lợi ích và trách nhiệm của họ đối với tổ chức này. Họ thường đặt câu hỏi “ thành lập tổ chức HTDN thì tôi được lợi gì “ Nhưng khi nghe giải thích, nói đến “ đây là một nội dung của dự án ...” thì mọi người phấn khởi hẳn lên và khẳng định “ Yêu cầu việc gì chúng tôi cũng làm, miễn là có dự án”
Họ quan niệm “ dự án ” (theo cách hiểu của họ là có tiền) mới thực sự đem lại lợi ích cho họ ?*

Tuy nhiên một số địa phương nhờ phát huy được vai trò trách nhiệm của các bên thông qua tuyên truyền, đào tạo, hướng dẫn, có các cơ chế chính sách phù hợp.. nên đã có những thành công nhất định về PIM trên địa bàn của họ. *Người nông dân ở đây luôn sẵn sàng tham gia quản lý khai thác công trình thủy lợi, nếu được giao quyền đầy đủ, được phổ biến, tuyên truyền, hướng dẫn, đào tạo, có chính sách khuyến khích, hỗ trợ để phát huy vai trò của họ (người hưởng lợi) thực hiện sự tham gia ...* Để có được điều này không thể thiếu vai trò của cán bộ

2, Về cán bộ:

Nói đến cán bộ tức là nói đến vai trò của nhà nước. Cán bộ bao gồm cán bộ chính quyền (Tỉnh, Huyện, Xã, Thôn), cán bộ ngành (Bộ, Sở, Phòng..) thực hiện chức năng quản lý nhà nước đã được quy định (chỉ đạo, đôn đốc, kiểm tra, giám sát thực hiện, ban hành, hướng dẫn các cơ chế, chính sách liên quan..thuộc phạm vi lĩnh vực..được giao). Như vậy cán bộ chưa “thông suốt”/ chưa hiểu (về PIM) thì người dân cũng không thể “thông suốt” để thực hiện mục tiêu và yêu cầu của PIM. Đó chính là yếu tố về nhận thức ? Tuy nhiên cần nhận rõ vai trò, vị trí của mỗi loại cán bộ để có sự huy động phù hợp với mỗi loại công việc thuộc lĩnh vực PIM

Vì vậy cán bộ phải nhận thức đầy đủ về PIM, am hiểu được tình hình, có sự quan tâm đúng mức về PIM, có năng lực để tham mưu tốt và đề xuất được các giải pháp về tổ chức, hoạt động, kể cả cơ chế chính sách.., tham gia giám sát, hướng dẫn, tập huấn cho người dân thực hiện PIM một cách hiệu quả, bền vững

Cán bộ là một yếu tố quan trọng (có cả yếu tố tích cực và tiêu cực), đặc biệt là vai trò quyết định của cán bộ đều có sự gắn kết chặt chẽ với yêu cầu về nhận thức (hiểu biết, trách nhiệm). Khi cán bộ nhận thức chưa đầy đủ, sẽ không quan tâm, thiếu nhiệt tình..sẽ dẫn đến tình trạng cán bộ là một trở ngại lớn đối với phát triển PIM .

Đã có không ít ý kiến coi nhẹ vai trò trợ giúp của cán bộ trong quá trình thực hiện PIM, mà chỉ coi trọng vai trò của người dân sẽ không đảm bảo được tính bền vững của mô hình PIM, do thiếu sự tham gia của các bên (quản lý nhà nước)

Nhận thức của cán bộ!

Cán bộ ! nhất là người đứng đầu của một Tỉnh “ thông suốt” sẽ làm cho các cán bộ cấp tỉnh (thuộc các Sở, Ban, ngành..) “thông suốt”. Cán bộ cấp tỉnh thông suốt sẽ làm cho các cán bộ cấp huyện “ thông suốt” Cán bộ cấp Huyện thông suốt sẽ làm cho các cán bộ cấp xã “thông suốt” Cán bộ cấp Xã thông suốt sẽ làm cho người dân “thông suốt”. Tất nhiên sự thông suốt ấy phải xuất phát từ thực tế trên địa bàn, yêu cầu của người dân (dưới lên) mà người cán bộ nhận thức được Đó là bài học được rút ra từ Tuyên Quang...

3, Vai trò của chính quyền các cấp, các ngành liên quan:

Một số ý kiến cho rằng sự tham gia (PIM) không nên chịu sự ràng buộc bởi chính quyền và các ngành liên quan, vì lo ngại chính quyền sẽ “can thiệp” hạn chế vai trò tham gia của người dân, tạo nên sự áp đặt không cần thiết. Nhiều tổ chức NGOs thực hiện hỗ trợ trực tiếp cho người dân (nhất là đầu tư vốn cho cơ sở hạ tầng..) không muốn có “sự tham gia” của chính quyền và ngành ..không ngoài mục đích tránh sự can thiệp, tác động xấu đến quá trình sự hỗ trợ và coi đó là một “cách tiếp cận hiệu quả” và được giải thích là theo “ phương thức dưới lên “.

Nhưng thực tế ở Việt nam đã cho thấy PIM không thể tồn tại và phát triển bền vững nếu thiếu vai trò của chính quyền (tạo hành lang pháp lý, hỗ trợ, giao quyền ..) Tất nhiên vai trò chính quyền chỉ được giới hạn là một bên thực hiện sự tham gia, trong đó chỉ thực hiện chức năng quản lý nhà nước đối với PIM. Sự tham gia của chính quyền, ngành phải là được coi là trách nhiệm (đối với PIM) để thực hiện chức năng quản lý nhà nước đã được khẳng định trong nội dung quản lý (của chính quyền) đối với từng lĩnh vực cụ thể

Chính quyền các cấp, các ngành liên quan, gồm Tỉnh (Sở), Huyện (Phòng), Xã, Thôn, đặc biệt chính quyền xã và thôn là đơn vị hành chính cuối cùng thực hiện tốt chức năng “quản lý nhà nước” về PIM, trong đó với phạm vi quyền hạn của mình, ban hành kịp thời các cơ chế, chính sách về PIM, quan tâm và tạo mọi điều kiện để các mô hình PIM được thành lập có đủ tư cách pháp nhân, tự chủ được về tài chính, hoạt động hiệu quả, phát triển, bền vững. Các đơn vị dịch vụ (IMC) sẵn sàng hỗ trợ kỹ thuật cho PIM, thực hiện IMT

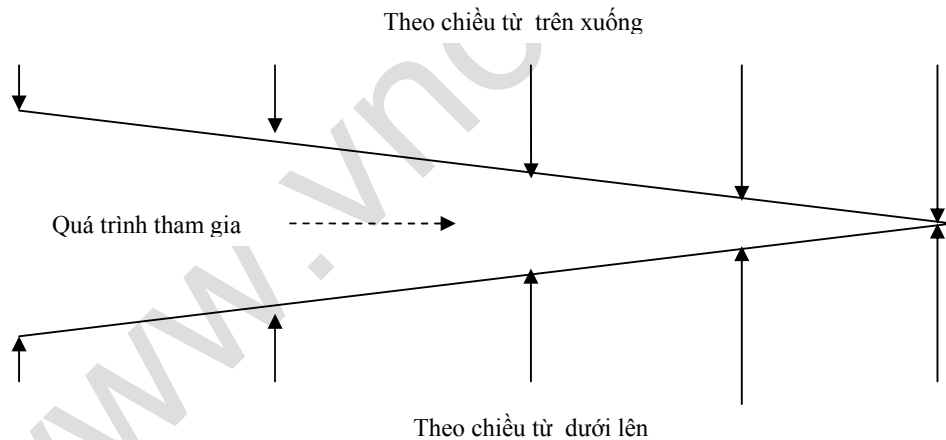
4, Đảm bảo sự tham gia thông qua cách tiếp cận:

Cách tiếp cận có sự tham gia còn có những ý kiến chưa thống nhất do chưa gắn với đặc thù của thủy lợi ở Việt nam

Đối với thủy lợi thì tham gia là một quá trình không chỉ “ một chiều” mà phải hai chiều “**dưới lên - trên xuống**”, nhưng cách tiếp cận “ **hai chiều** “ trong lĩnh vực thủy lợi có sự khác nhau so với các lĩnh vực khác (thủy lợi chịu sự tác động của KT, KT, Chính trị, xã hội, không đơn thuần là xã hội như một số lĩnh vực khác) tùy theo điều kiện cụ thể của từng đối tượng, từng vùng và nội dung yêu cầu về “ sự tham gia “

Người nông dân không thể đề xuất ý kiến của mình nếu như họ không được “ đào tạo, hướng dẫn “ về kiến thức chuyên ngành. Sự tham gia trong lĩnh vực này phải **trải qua một quá trình** biểu thị theo hình “chóp ngang” – từ khoảng cách lớn (do chưa có sự đồng nhất giữa hai chiều trên và dưới) sẽ được điều chỉnh dần thông qua trao đổi, bằng sự hiểu biết, tạo ra khoảng cách nhỏ dần và đi đến thống nhất (không có khoảng cách là “khoảng cách lý tưởng “ chỉ là một điểm (2), lúc đó đã đảm bảo được sự cân bằng (hài hòa) cả hai chiều (dưới lên, trên xuống).

Đây là mục tiêu cuối cùng của tham gia hoàn hảo về mặt lý thuyết, Tuy nhiên quá trình tham gia nếu tạo được “khoảng cách nhỏ nhất” đã là thành công rồi !

Có thể khẳng định tham gia đã trở thành điểm mấu chốt, quan trọng, là cả một quá trình, quyết định sự phát triển xã hội.

Mỗi chuyên gia có cách tiếp cận riêng của mình, nhằm thỏa mãn theo cách tiếp cận của cơ quan quản lý cấp trên. Đặc biệt mỗi một dự án có hợp phần PIM, đều tự xác định cách tiếp cận riêng. Nhưng cách tiếp cận được gọi là “ phù hợp ” về PIM có thể đạt được chỉ khi có *một mô hình PIM đáp ứng được yêu cầu của dân, hoạt động hiệu quả, đảm bảo phát triển bền vững*, tránh tình trạng “*cách tiếp cận về PIM được đánh giá là phù hợp nhất*” nhưng mô hình sau khi được thành lập chỉ hoạt động “ hiệu quả” khi còn dự án và dự án kết thúc thì mô hình cũng kết thúc như một số trường hợp đã xảy ra

Sau khi đọc báo cáo kết quả xây dựng mô hình HTDN (thuộc một dự án) của một tỉnh thì người đọc đã cảm nhận được đó là mô hình hoàn chỉnh nhờ có cách tiếp cận phù hợp!!! (bởi vì theo báo cáo thì người dân được tham gia, được giao quyền, được đào tạo, hướng dẫn ..) và HTDN đã hoạt động rất hiệu quả thể hiện ở một số chỉ tiêu mà báo cáo đã ghi bao gồm năng suất lúa chiêm xuân đã tăng trên 60%, Ngô tăng gần 40%, thủy lợi phí thu đạt gần 100%, trong tập huấn thì nội dung được tập huấn “ PIM trong hiện đại hóa hệ thống thủy lợi “ được đánh giá đạt mức 90% số học viên đều “ hiểu rõ “... Nhưng thực tế điều tra thì mô hình (đã báo cáo) chưa hề hoạt động và cũng chưa biết khi nào có thể hoạt động được ? Đây cũng là một thực trạng do” cách tiếp cận” thiếu vai trò của chính quyền của địa phương tham gia theo cam kết và vai trò của tư vấn và thiếu sự giám sát đánh giá của các bên liên quan đang cần phải được xem xét ...

Một cán bộ lãnh đạo ở địa phương thuộc dự án nói trên đã phàn nàn rằng : “ thông qua kết quả trên cho thấy PIM chưa hiệu quả nên không muốn quan tâm và tập trung thực hiện hợp phần PIM của một dự án thuộc nguồn vốn vay đang triển khai trên địa bàn ..

Nhiều chuyên gia nghiên cứu đều cho rằng: Sự tham gia là nhân tố chủ yếu để phát triển thành công ở tất cả các cấp, các lĩnh vực (từ gia đình, làng xóm, cộng đồng, hệ thống tưới, lưu vực sông, quốc gia, vùng và toàn cầu - Nông nghiệp, công nghiệp, thương mại...).

Và vì vậy có thể hiểu một cách đơn giản:

Tham gia là sự chia sẻ, thể hiện tính cộng đồng nhằm thiết lập mục tiêu, chương trình hành động, giám sát thực hiện kế hoạch... của hoạt động có liên quan, đem lại lợi ích.

“Tham gia chịu sự tác động của sự phát triển kinh tế xã hội và quá trình phát triển con người, mỗi cá nhân trong cả cộng đồng.

Người dân thường tin vào kinh nghiệm của chính họ, những gì họ đã trải qua phải chịu trách nhiệm trước cộng đồng, vai trò của mình trong cộng đồng gắn với hoạt động, để thực hiện tham gia có hiệu quả”2.

Hiểu nội dung, yêu cầu của sự tham gia, nhưng phải có cơ chế để đảm bảo sự tham gia đầy đủ vào mọi khía cạnh (qui hoạch, thiết kế, đầu tư, xây dựng, quản lý khai thác) vào mọi cấp của công trình. Sự đảm bảo này thể hiện ở nội dung của cơ chế, chính sách, mức độ quan tâm của chính quyền trong việc ban hành, chỉ đạo thực hiện các cơ chế, chính sách, tạo điều kiện để người dân tham gia và tổ chức HTDN được thành lập, theo yêu cầu của dân, hoạt động hiệu quả .

Hiểu được đầy đủ yêu cầu của PIM để có sự điều chỉnh cách tiếp cận “có sự tham gia “cụ thể, phù hợp, tránh lăm dục, máy móc, duy ý chí

Cách tiếp cận đúng và phù hợp được thừa nhận chỉ khi : **Mô hình (HTDN)**
được thành lập hoạt động hiệu đem lại lợi ích cho người dân và có thể nhân
rộng trên địa bàn

www.vncold.vn